

10th International Conference on Legal and Judicial Studies

امکان سنجی ارث بری فرزند نامشروع در فقه و حقوق ایران

زهرا جابری پوده

کارشناس ارشد حقوق خانواده، دانشگاه آزاد اسلامی واحد خمینی شهر

چکیده

کانون خانواده از نظر اسلام، از هر کانون دیگری مقدس تر است. از آنجایی که سیستم روابط آزاد موجب می‌شود که افراد تا جایی که ممکن است از ازدواج و تشکیل خانواده سرباز زنند، دین اسلام، روابط جنسی را در چارچوب خانواده محدود کرده است، به همین دلیل، شرع فرزندی را که از رابطه آزاد جنسی متولد می‌شود، فرزند نامشروع می‌خواند. در باره کودک نامشروع فقها دو نظر دارند. گروهی از آنان، زنزاده را منتسب به والدینش و گروهی نسب او را منتفی میدانند. در این پژوهش با بیان نظرات فقها در مورد نسب زنزاده و دلایل ایشان، نسب زنزاده از والدینش منتفی دانسته شده است. در فقه در خصوص نسب زنا زاده اختلاف نظر وجود دارد. طبق نظر مشهور فقهای امامیه طفل متولد از زنا از ارث پدر مادر محروم است این حکم که مبنای ماده ۸۸۴ قانون مدنی در شمار مسائل اجماعی نیست و ادله این حکم اخباره واحدی است که دچار ضعف سندی و دلالتی میباشد. همچنین نظریه مشهور با عمومات آیات و قرآن کریم و شماری از اصول شرعی و عقلی و کلامی سازگار نیست همچنین با اصول حقوقی مانند عدالت، نفی ظلم، و زور یا اصل شخصی بودن مجازاتها در تعارض است. نوشتار حاضر در پژوهشی توصیفی-تحلیلی و با نگاهی مسئله محور، به بررسی حکم مزبور پرداخته و پس از تحلیل و نقد ادله، به این نتیجه رسیده که هیچ یک از مستندات قول مشهور، به وضوح، مدعای عدم ارث بری فرزند نامشروع از والدینش را اثبات نمی‌کند، بلکه عموم آیات، روایات وارده و دلیل عقل، صراحتاً دال بر ارث بری وی از والدین خود می‌باشد، اما ارث بری والدین از فرزند نامشروع، به طور خاص و ویژه در مورد پدر، شدیداً محل تردید است.

کلمات کلیدی: فرزند نامشروع، پدر، مادر، نسب شرعی، رابطه توارث.